

Republica Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

ACORD Nr. 2002
din 07.11.2002

**ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI
GUVERNUL REPUBLICII KÂRGÂZE CU PRIVIRE
LA PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA RECIPROCĂ
A INVESTIȚIILOR***

Publicat : 31.12.2005 în Tratatate Internationale Nr. 32 art Nr : 342 Data intrarii in vigoare :
16.01.2004

** În vigoare din 16 ianuarie 2004.*

Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Kîrgîze, denumite în continuare “Părți Contractante”,

dorind să intensifice colaborarea economică de lungă durată întru binele reciproc al ambelor state, intenționînd că creeze și să mențină condiții favorabile pentru investițiile investitorilor unui stat pe teritoriul celuilalt stat, și

recunoscînd că promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, în conformitate cu prezentul Acord, vor stimula inițiativele constructive în acest domeniu, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1
Definiții

În scopul prezentului Acord:

1) Termenul “*investiția*” va desemna orice tip de bunuri investite în legătură cu activitatea economică de către investitorii statului unei Părți Contractante pe teritoriul statului celeilalte Părți Contractante în conformitate cu legile și reglementările acesteia și include, în particular, dar nu exclusiv:

a) valuta liber convertibilă sau altă valută străină achiziționată de către Părți și care fac obiectul operațiunilor bancare;

b) proprietatea mobilă și imobiliară, precum și alte drepturi de proprietate, ca: ipoteci, drepturi de întreținere a proprietății în contul datoriilor, gaj și alte drepturi similare;

c) acțiuni, hîrtii de valoare și titluri de creanțe ale persoanelor juridice sau proprietatea parte a acestor persoane juridice;

d) orice drepturi de cerințe a creanțelor bănești sau alte obligațiuni, care au o valoare economică legată de o investiție;

e) drepturi de proprietate intelectuală, inclusiv drepturile de autor, mărcile comerciale, brevete, mostre industriale, procese tehnologice, know-how, secretele comerciale, nume comerciale și goodwill legate de o investiție;

f) orice drept conferit de lege sau prevăzut de contract, precum și orice licențe și permisiuni în corespundere cu legea, inclusiv concesiile de explorare, dobândire și exploatare a resurselor naturale; Orice modificare a formelor de investire a bunurilor nu afectează caracterul lor de investiție.

2) Termenul “investitor” desemnează orice persoană fizică sau juridică, care efectuează investiții pe teritoriul statului celeilalte Părți Contractante:

a) termenul “*persoană fizică*” desemnează orice persoană fizică, care deține cetățenia statului uneia dintre Părțile Contractante în conformitate cu legislația ei;

b) termenul “*persoană juridică*” înseamnă față de oricare stat al Părților Contractante:

- orice organizație fondată în corespundere cu legislația în vigoare a fiecărui stat al Părților Contractante și care au dreptul de a efectua investiții pe teritoriul statului celeilalte Părți Contractante;
- oricare organizație a persoanelor care nu deține statutul de persoană juridică, dar considerată în calitate de companie conform legislației lui.

3) Termenul “*beneficii*” înseamnă sumele bănești, obținute în urma investiției și include, în special, dar nu exclusiv: profiturile, dobânzile, cștigurile de capital, acțiuni, dividende, royalty, plăți pentru servicii.

4) Termenul “*teritoriul*” înseamnă referitor la fiecare stat al Părților Contractante teritoriul care se află sub suveranitatea lui, precum și zonele maritime și raioanele submarine, asupra cărora această Parte Contractantă realizează, în corespundere cu drepturile internaționale, suveranitatea, drepturile suverane și jurisdicția.

Articolul 2

Promovarea și protejarea investițiilor

1) Fiecare Parte Contractantă va stimula și va crea condiții favorabile pentru investitorii statului celeilalte Părți Contractante pentru efectuarea investițiilor pe teritoriul statului său și va admite aceste investiții în conformitate cu legile și reglementările ei.

2) Investițiile investitorilor statului oricărei dintre Părțile Contractante vor profita de atitudinea justă și echitabilă și se vor bucura de protejare și securitate deplină pe teritoriul statului celeilalte Părți Contractante.

Articolul 3

Tratament național și tratamentul națiunii celei mai favorizate

1) Fiecare Parte Contractantă va acorda pe teritoriul statului său investițiilor investitorilor statului celeilalte Părți Contractante un regim care este just și echitabil și nu mai puțin favorabil, decât cel acordat investițiilor investitorilor statului său sau oricărui stat terț, dacă acesta este mai favorabil, în corespundere cu legislația statului Părții Contractante, pe teritoriul căreia se efectuează investițiile.

2) Fiecare Parte Contractantă acordă pe teritoriul statului său investitorilor statului celeilalte Părți Contractante, în ceea ce privește administrarea, menținerea, utilizarea, obținerea profitului și disponerea de investițiile lor un tratament just și echitabil și nu mai puțin favorabil decât cel care ea acordă propriilor investitori sau investitorilor oricărei țări, independentă în care este mai favorabil.

3) Prevederile punctelor 1 și 2 ale prezentului Articol nu vor fi interpretate pentru a obliga o Parte Contractantă să extindă asupra investitorilor statului celeilalte Părți Contractante avantajul oricărui regim, a preferinței sau privilegiului ce poate fi extins de către ultima Parte Contractantă, reiesind din:

a) orice uniune vamală, zonă de comerț liber, uniune monetară sau acorduri internaționale similare, care influențează asupra regimului de colaborare investițională, sau a altor forme de cooperare regională, în care statul oricărei Părți Contractante este parte sau poate fi parte.

b) oricare acord internațional sau înțelegere, ce țin în întregime sau în general de impozitare.

Articolul 4

Compensație pentru pierderi

1) În cazul, în care investitorii statului oricărei Părți Contractante suferă pierderi în urma războiului, conflictului armat, stării excepționale naționale, loviturii de stat, insurecției, complotului sau a altor acțiuni similare pe teritoriul statului celeilalte Părți Contractante, lor li se va acorda de către statul ultimei Părți Contractante, regimul referitor la restituirile, indemnizările, compensările sau alte decizii, un regim nu mai puțin favorabil decât cel acordat de către statul ultimei Părți Contractante pentru investitorii proprii sau pentru investitorii oricărui terț stat.

2) Fără prejudiciu la paragraful 1 al prezentului Articol, investitorilor statului unei Părți Contractante, care în orice evenimente, menționate în acest paragraf, suferă pierderi pe teritoriul statului altei Părți Contractante, ce rezultă din:

a) sechestrarea proprietății lor de către forțele sau autoritățile acesteia,

b) distrugerea proprietății lor de către forțele și autoritățile acesteia, care

n-au fost cauzate de acțiuni de luptă sau n-au fost impuse de necesitățile situației, le va fi acordată o compensație justă și adecvată pentru pierderile, suferite în decursul perioadei de sechestrare sau ca rezultat al distrugerii proprietății. Plățile pentru pierderi vor fi liber transferate în valuta liber convertibilă fără întârzieri.

Articolul 5 **Exproprierea**

1) Investițiile investitorilor statului fiecărei Părți Contractante nu vor fi naționalizate, expropriate sau supuse măsurilor care au efectul echivalent naționalizării sau exproprierii (denumită în continuare "expropriere") pe teritoriul statului celeilalte Părți Contractante, cu excepția unor scopuri publice. Exproprierea va fi înfăptuită conform procedurii judiciare, într-un mod nediscriminatoriu contra unei compensații prompte, adecvate și efective. Compensația în cauză se va echivala la valoarea de piață a investițiilor, nemijlocit la momentul exproprierii sau cînd pericolul exproprierii a devenit public cunoscut, va include dobînda din data exproprierii, la rata comercială rezonabilă, va fi efectuată fără întârzieri, va fi efectiv realizabilă și liber transferată în valută liber convertibilă.

2) Investitorul afectat va avea dreptul la reexaminarea neîntîrziată a cazului sau de către instanța judecătorească sau alt organ independent al statului acestei Părți Contractante și la estimarea investițiilor lui în conformitate cu principiile expuse în prezentul articol.

3) Prevederile paragrafului 1 al prezentului articol vor fi de asemenea aplicate în cazul, cînd statul Părții Contractante expropriează activele unei companii care a primit statutul de societate pe acțiuni sau creată în conformitate cu legislația în vigoare, în orice parte a propriului teritoriu și în care investitorii statului celeilalte Părți Contractante posedă cote-părți.

Articolul 6 **Transferuri**

1) Părțile Contractante vor garanta transferul plăților legate de investiții și beneficii, în corespundere cu legislația în vigoare a statelor Părților Contractante. Transferurile vor fi efectuate în valută liber convertibilă, la o rată de schimb de piață, aplicată la data transferului, fără oricare restricții și întârzieri neîntemeiate. Transferurile în cauză vor include, în special, dar nu exclusiv:

- a) capitalul și sumele bănești adiționale de menținere sau majorare a investițiilor;
- b) profituri, dobînzii, dividende și alt venit curent;
- c) fondurile destinate pentru rambursarea împrumuturilor;
- d) royalty sau plata pentru servicii;
- e) profiturile din vînzarea sau lichidarea investițiilor;
- g) remunerările persoanelor fizice în conformitate cu legile și reglementările statului Părții Contractante, pe teritoriul căreia investițiile au fost efectuate.

2) În sensul prezentului Acord ce vor folosi cursurile oficiale de schimb, stabilite în corespundere cu legislația în vigoare a statelor Părților Contractante, care sunt valabile pentru înțelegerile curente la data transferului, dacă nu s-a convenit altceva.

Articolul 7 **Subrogarea**

1) Dacă o Parte Contractantă sau mediatorul desemnat de ea efectuează plăți propriilor investitori în baza unei garanții, pe care ea a acordat-o pentru o investiție pe teritoriul statului celeilalte Părți Contractante, cea din urmă Parte Contractantă va recunoaște:

- a) transmiterea, sau în baza legii, sau în conformitate cu o înțelegere legală în această țară, a oricărui drept sau pretenții a investitorului către prima Parte Contractantă, către mediatorul desemnat de ea, precum și faptul
- b) că prima Parte Contractantă sau mediatorul desemnat de ea, este împuternicit prin subrogare să exercite drepturile și promulgarea pretențiilor investitorului în cauză și își asumă obligațiunile, legate de această investiție.

2) Drepturile sau pretențiile obținute în urma subrogării nu vor depăși drepturile sau pretențiile originale ale investitorului.

Articolul 8 **Diferențele dintre o Parte Contractantă și un investitor al statului celeilalte Părți Contractante**

1) Orice diferend, care poate apărea între investitorul din statul unei Părți Contractante și cealaltă Parte Contractantă referitor la o investiție pe teritoriul statului acestei Părți Contractante, va fi subiectul negocierilor între Părțile la diferend.

2) Dacă oricare diferend, între investitorul din statul unei Părți Contractante și cealaltă Parte Contractantă nu poate fi soluționat în așa mod în decurs de 6 luni din ziua înaintării dezideratului în

scris, investitorul are dreptul să transmită acest caz la:

a) Centrul Internațional de Soluționare a Diferendelor Investiționale (ICSID), având în vedere prevederile Convenției pentru Soluționarea Diferendelor legate de Investiții între State și cetățenii altor State, deschisă pentru semnare la Washington D.C. din 18 martie 1965, în cazul în care ambele Părți Contractante au aderat la această Convenție, sau la

b) un arbitru sau tribunal internațional de arbitri "ad-hoc", format conform Regulilor Procedurii de Arbitraj ale Comisiei Organizației Națiunilor Unite pentru Dreptul de Comerț Internațional (UNCITRAL). Părțile, implicate în diferend, pot să modifice aceste reguli printr-o înțelegere în scris. Hotărârea Arbitrajului va fi definitivă și obligatorie pentru ambele Părți ale diferendului.

Articolul 9

Soluționarea diferendelor dintre Părțile Contractante

1) Diferendele dintre Părțile Contractante, privind interpretarea sau aplicarea prezentului Acord, vor fi soluționate prin consultări sau negocieri reciproce.

2) Dacă diferendul nu poate fi astfel soluționat în decurs de 6 luni, după demararea acestuia, la cererea uneia dintre Părțile Contractante, diferendul va fi transmis Tribunalului de Arbitri, în conformitate cu prevederile prezentului articol.

3) Tribunalul de Arbitri va fi constituit pentru fiecare caz aparte în felul următor: în decurs de 2 luni de la momentul primirii de către una dintre Părțile Contractante a cererii în scris celeilalte Părți Contractante referitor la înaintarea diferendului în arbitraj, fiecare Parte Contractantă va desemna câte un membru al acestui Tribunal. Acești doi membri ai Tribunalului ulterior vor alege un cetățean al unui terț stat, care după aprobarea de către Părțile Contractante, va fi desemnat în calitate de Președinte al Tribunalului (denumit în continuare "Președinte"). Președintele va fi desemnat în decurs de 3 luni din data desemnării celorlalți doi membri al Tribunalului de Arbitri.

4) Dacă în decursul unuia dintre termenii, stabiliți în paragraful 3 al prezentului Articol, desemnările necesare nu au fost efectuate, oricare Parte Contractantă poate, în lipsa altei înțelegeri, să invite Președintele Tribunalului Internațional al ONU pentru efectuarea desemnărilor necesare. Dacă se va stabili că Președintele este cetățean al statului unei Părți Contractante sau dacă există alte motive ce-l împiedică să exercite această funcție, va fi invitat vicepreședintele, pentru efectuarea desemnărilor necesare. Dacă se va stabili că și vicepreședintele este cetățean al statului oricărei Părți Contractante sau dacă nu poate exercita această funcție, va fi invitat să efectueze desemnările în cauză următorul membru al Tribunalului Internațional al ONU, în ordinea ierarhică, care nu deține cetățenia statului uneia dintre Părțile Contractante.

5) Tribunalul de Arbitri va adopta decizia prin majoritatea de voturi. Aceste decizii vor fi definitive și obligatorii pentru Părțile Contractante. Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile ce țin de membrii săi în Tribunalul de Arbitri și reprezentanța sa în instanța de Arbitraj; cheltuielile ce țin de Președinte și alte cheltuieli vor fi suportate de către Părțile Contractante în cote egale. Tribunalul de Arbitri va stabili procedura sa proprie și poate prin propria decizie să determine care dintre Părțile Contractante va suporta partea majoră de cheltuieli.

Articolul 10

Aplicarea altor Reguli și Angajamente speciale

1) Dacă subiectul este reglementat concomitent de către prezentul Acord și de alt Acord internațional, semnatarele căruia sunt statele ambelor Părți Contractante, nimic din prezentul Acord nu va împiedica Părțile Contractante sau oricare investitori ale acestora, care posedă investiții pe teritoriul statului altei Părți Contractante, să profite de avantajele acelor reguli, care sunt mai favorabile pentru cazul acestuia.

2) Dacă regimul care trebuia acordat de către statul uneia dintre Părțile Contractante investitorilor statului celeilalte Părți Contractante, conform legilor și regulilor acesteia sau prevederilor speciale ale contractelor, este mai favorabil, decât regimul acordat de prezentul Acord, se va acorda regimul cel mai favorabil.

Articolul 11

Introducerea modificărilor și completărilor

În urma înțelegerii reciproce a Părților Contractante în prezentul Acord pot fi introduse modificări și completări, care se perfectează într-un Protocol, ce constituie parte integrantă a prezentului Acord și intră în vigoare potrivit prevederilor Articolului 12 al prezentului Acord.

Articolul 12

Intrarea în vigoare, durata și expirarea

1) Prezentul Acord intră în vigoare la data primirii ultimei notificări, în scris, prin canale diplomatice, despre îndeplinirea de către Părțile Contractante a procedurilor interne necesare intrării

lui în vigoare.

2) Prezentul Acord se încheie pentru un termen de zece ani. Acțiunea lui se va prelungi în mod automat pentru următoarele termene de cinci ani, dacă nici una dintre Părțile Contractante nu va înștiința, în scris, cealaltă Parte Contractantă, prin canale diplomatice, cu cel puțin șase luni pînă la expirarea termenului de acțiune a prezentului Acord, despre intenția sa de a-l denunța.

3) Referitor la investițiile efectuate pînă la denunțarea prezentului Acord, prevederile lui vor continua să fie valabile pentru o perioadă de zece ani din data denunțării.

Semnat la Bișkek, la 7 noiembrie 2002 în două exemplare originale, în limbile moldovenească, kîrgîză și rusă, toate textele fiind egal autentice.

În cazul apariției unor divergențe de interpretare sau aplicare a prevederilor prezentului Acord, textul în limba rusă va fi de referință.